

Titulació	Tipus	Curs
Comunicació de les Organitzacions	OB	3

Professor/a de contacte

Nom : Estrella Barrio Fraile

Correu electrònic : estrella.barrio@uab.cat

Equip docent

Ana María Enrique Jimenez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No és necessari cap requisit previ.

Objectius

- Conèixer la disciplina des dels seus fonaments teòrics, conceptualització i orígens històrics.
- Definir què és la responsabilitat social corporativa i saber identificar les seves dimensions i les seves àrees temàtiques.
- Conèixer com es gestiona la RSC de manera estratègica i transversal en l'organització.
- Saber identificar els diferents stakeholders i com establir vies de diàleg amb ells.
- Conèixer la dimensió professional de l'activitat a Espanya i al món.
- Abordar la comunicació estratègica de la RSC.

En definitiva, es treballarà la RSC com un element estratègic i transversal en l'organització que impliqui tots els departaments i que doni resposta als interessos de tots els stakeholders, de manera que el diàleg entre empresa i stakeholders és fonamental.

L'objectiu final d'aquesta matèria és introduir a l'alumnat en un procés de formació i capacitació que li faciliti l'accés al perfil professional encarregat de liderar la RSC a les organitzacions (dircom o dirse).

Resultats d'aprenentatge

1. Demostrar capacitats de lideratge i iniciativa.
2. Generar idees creatives en el seu entorn de desenvolupament professional.
3. Planificar i executar projectes acadèmics en l'àmbit de la comunicació estratègica a partir de la creació de plans responsabilitat social corporativa.

4. Defensar oralment i per escrit els arguments de l'organització i dels seus dirigents per explicar a la competència, però també a tota mena de públics, els seus objectius, funcions i la idea de servei a la societat.
5. Dominar els temes per a l'elaboració del pla de responsabilitat social corporativa de l'organització.
6. Identificar i descriure els objectius de responsabilitat social corporativa de les organitzacions per aconseguir avantatges competitius respecte dels seus públics externs i interns.
7. Adaptar-se a noves situacions relacionades amb un entorn professional en contínua transformació, motivades pels canvis socials, econòmics, polítics i tecnològics.
8. Demostrar consciència ètica en l'aplicació i la gestió de la responsabilitat social corporativa per millorar l'entorn laboral i la incidència social de l'organització en el seu àmbit geogràfic de desenvolupament.
9. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
10. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
11. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
12. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
13. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
14. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant-hi les dimensions social, econòmica i mediambiental.
15. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
16. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.

Continguts

TEMA 1: Contextualització de la Responsabilitat Social Corporativa

El valor intangible de les organitzacions

Causes de la demanda actual de RSC

TEMA 2: Conceptualització de la Responsabilitat Social Corporativa

Conceptualització i definició de la RSC

Origen y evolució de la RSC

Principis, dimensions i stakeholders

TEMA 3: Altres manifestacions socials a les organitzacions

Acció social: donacions, fundacions, voluntariat corporatiu

Filantropia corporativa

Marketing amb causa

TEMA 4: La gestió de la RSC a l'empresa

Què significa gestionar la RSC?

Procés de gestió de la RSC

La comunicació de la RSC

TEMA 5: El pla de RSC

Avaluació de l'entorn

Establiment d'objectius

Plantejament de la/les estratègia/es

Pla operatiu

El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere i amb l'ús del llenguatge inclusiu.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Pràctiques	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
tutories individuals i en grup	7,5	0,3	3, 4, 5, 6, 7, 8
estudi personal i realització de treballs	88	3,52	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Seminaris	16	0,64	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Classes teòriques	16	0,64	3, 5, 6, 8, 12, 14, 15, 16

Exposició detallada dels continguts teòrics del temari, especialment de tots els conceptes que s'imparteixen en aquesta matèria. D'aquesta manera l'alumnat disposarà d'una base teòrica que li permetrà realitzar, a posteriori, les activitats d'aprenentatge planificades. Respecte a les sessions pràctiques, la classe es dividirà en subgrups per poder fer un treball més personalitzat amb els tutors de seminari o pràctiques. En aquestes sessions de pràctiques es realitzaran exercicis en grup, plantejats a classe, directament relacionats amb els temes concrets segons es vagin impartint. En aquests exercicis s'implementarà el mètode d'aprenentatge i servei, el mètode de l'estudi de cas, la resolució de problemes de comunicació i/o la lectura, anàlisi i posada en comú dels articles especialitzats que la professora consideri d'interès per a la matèria tractada.

Dintre d'aquestes pràctiques, destaca una d'elles on s'aplica la metodologia d'Aprenentatge Servei (ApS) a través de la qual els/les estudiants es formen mitjançant la participació en un projecte orientat a resoldre una necessitat real d'una comunitat i millorar, així, les condicions de vida de les persones o la qualitat del medi ambient. Aquesta metodologia parteix de la identificació d'una necessitat real i comporta tres factors: la prestació d'un servei per resoldre-la, un aprenentatge significatiu per l'alumnat i un procés reflexiu. Per tant, requereix d'una col·laboració amb una entitat social. Per a més informació sobre ApS:

<https://www.uab.cat/ca/aprenentatge-servei>

Com a col·lofó a l'assignatura l'alumnat realitzarà una pràctica final basada en l'estudi d'una experiència real de gestió de la responsabilitat social corporativa en una organització. Aquest treball final es farà també en grup (amb el mateix grup format a les sessions pràctiques). D'aquesta manera, l'alumnat contrastarà en la praxis el coneixement teòric explicat a classe.

L'alumnat disposarà al campus virtual de links de contingut complementari per a cada bloc temàtic. Aquests materials hauran de ser llegits i revisats amb antelació tant per fer les pràctiques com preparar-se la prova teòrica final.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura i estarà també disponible al Campus Virtual de l'assignatura, on l'alumnat podrà trobar els diversos materials docents i tota la informació necessària per l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per motius de força major segons les autoritats competents, el professorat informarà dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova escrita	40%	2	0,08	5, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 16
Pràctiques	30%	2,25	0,09	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Presentació treball final	30%	2,25	0,09	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13

Avaluació continuada

El sistema d'avaluació de l'assignatura està basat en els següents percentatges:

A) 40% Control de coneixement: prova teòrica final. El test haurà d'estar aprovat (5 o més) per superar l'assignatura (condició indispensable).

B) 30% Realització i presentació dels exercicis pràctics.

C) 30% Realització de la pràctica final.

$A(40\%) + B(30\%) + C(30\%) = 100\%$ NOTA FINAL DE L'ASSIGNATURA

Reavaluació avaluació continuada

a) Segons normativa per poder participar al procés de recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat almenys 2/3 del total d'activitats avaluable de l'assignatura i haver obtingut almenys un 3,5 de nota mitjana ponderada de l'assignatura.

b) Només es pot recuperar la teoria si l'alumne/a ha obtingut a la prova teòrica una nota igual o inferior a 4,9. La prova de recuperació consistirà en una prova escrita d'avaluació de coneixements teòrics.

c) L'alumnat que hagi tret una D a una de les pràctiques ja sigui perquè ha suspès o perquè no l'hagi presentat (sempre que sigui per raons acreditades o acceptables per l'equip docent) tindrà opció a presentar-se a la seva recuperació durant el període establert *ad hoc*. La recuperació de cada pràctica consistirà en la resolució d'un cas o problema de gestió de la RSC a l'aula (dia i hora a determinar).

d) El treball final de l'assignatura (30%) és un treball avaluable que no es podrà recuperar en cas de suspendre'l. La raó és perquè fer un treball d'aquestes característiques resulta pràcticament impossible amb el temps del que disposem a la recuperació.

Avaluació única

El sistema d'avaluació única presenta els següents percentatges:

A) 30% Prova teòrica. Haurà d'estar aprovada (5 o més) per superar l'assignatura (condició indispensable) (El model d'examen és diferent respecte al d'avaluació continuada). En aquesta prova s'inclourà una pregunta

sobre un dels articles del treball de recerca documental presentat per l'estudiant.

B) 20% Prova de resolució de múltiples casos d'estudi sobre la gestió de la RSC.

C) 20% Presentació oral d'un treball de recerca documental. Recopilar tres articles científics per tema, fer una recensió de cada article, relacionar conceptes i fer una reflexió vers els temes tractats. Aquesta anàlisi, reflexió i relació amb la teoria s'haurà de presentar en una defensa oral on l'alumne/a, a més de presentar el seu treball, haurà de donar respostes a preguntes plantejades pel professorat sobre el material presentat.

D) 30% Lliurament d'un treball final. Elaboració d'un pla de RSC per a una organització real.

Reavaluació avaluació única

a) Segons normativa per poder participar al procés de recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat almenys 2/3 del total d'activitats avaluables de l'assignatura i haver obtingut almenys un 3,5 de nota mitjana ponderada de l'assignatura.

b) Només es pot recuperar la teoria si l'alumne/a ha obtingut a la prova teòrica una nota igual o inferior a 4,9. La prova de recuperació consistirà en una prova escrita d'avaluació de coneixements teòrics.

c) La nota obtinguda en la resolució de casos formarà part de la mitjana ponderada de la nota final. Només en cas de suspendre aquesta prova i si l'estudiant així ho considera podrà optar a recuperar-la amb una prova de la mateixa índole.

d) Tant el treball de recerca documental (presentació oral) com el treball final no són recuperables i la nota obtinguda en cada treball (ja estigui superat o no) formarà part de la mitjana ponderada de la nota final.

En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà fer una única prova/treball de síntesi que consistirà a fer una prova teòrica (50%) i un treball pràctic (50%). La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

IMPORTANT PER A TOTES LES TIPOLOGIES D'AVALUACIÓ

PLAGI

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

US IA

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'intel·ligència artificial (IA) exclusivament per a les pràctiques que es realitzin fora de l'aula. No obstant això, el professorat indicarà el tipus d'ús permès en cada pràctica o activitat. L'alumnat haurà d'identificar clarament les parts generades amb IA, especificar les eines utilitzades i incloure una reflexió crítica sobre com han influït en el procés i resultat final. La manca de transparència en l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i podrà comportar penalitzacions parcials o totals a la nota, o sancions majors en casos greus.

A qualsevol estudiant sospitós de presentar tasques que hagin estat generades per IA, elaborades per altres persones o copiades; incloguin contingut generat per IA sense referenciar, o que no es trobin dins els supòsits permesos, se li podrà demanar el treball previ o d'altres materials que puguin demostrar que es tracta d'un treball inèdit i fruit de la seva autoria original. També es podrà sol·licitar que expliqui o justifiqui per separat la seva feina. El professorat també podrà utilitzar sistemes d'identificació d'ús de la IA o portar a terme les tasques de comprovació que consideri convenientes. Si després de la revisió es detecta que s'han comès irregularitats, el treball pot ser qualificat amb un zero i l'estudiant pot estar subjecte a més mesures disciplinàries.

NO AVALUABLE

Segons la Normativa Acadèmica de la UAB, l'assignatura es considerarà "no avaluable", quan l'estudiant no hagi aportat prou evidències d'avaluació per poder qualificar-la. En aquest cas, la no realització de la prova teòrica i l'entrega del treball final.

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Barrio, Estrella; Enrique, Ana-María. (2021). The strategic value of corporate social responsibility (CSR): the present and future of its management. *Profesional de la información*, v. 30, n. 3, e300312. <https://doi.org/10.3145/epi.2021.may.12>

Barrio, Estrella. (2019). *Responsabilidad Social Corporativa. De la noción a la gestión*. Barcelona: UOC. <https://elibro.net/es/ereader/uab/105597>

Barrio, Estrella. (2018). La gestión de la responsabilidad social corporativa: Propuesta de un modelo teórico. *Questiones publicitarias*, Vol. 1, n.º 22, pp. 59-68, <https://raco.cat/index.php/questionespublicitarias/article/view/349285>

Estanyol, Elisenda, Lalueza, Ferran, & Compte-Pujol, Marc. (2025). Comunicar la responsabilidad social corporativa en la era de la desinformación: una aproximación a las agencias de relaciones públicas en España. *Palabra Clave*, 28(s1), e28s114. <https://doi.org/10.5294/pacla.2025.28.s1.14>

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA

Barrio, Estrella & Enrique, Ana María. (2020) El gestor de la Responsabilidad Social en las empresas: dircom vs dirse. *VII Congreso Internacional AE-IC*. València. <https://ddd.uab.cat/record/238193>

Benavides, Juan & Montfort, Abel. (2015). *Comunicación y empresa responsable*. Madrid: Eunsa.

Carroll, Archie, B. (1999). Corporate Social Responsibility. Evolution of a Definitional Construct. *Business and Society*, 38(3), 268-295 <https://doi.org/10.1177/000765039903800303>

Dirse (2019). *II Estudio de la función dirse en la empresa española*. Madrid: Asociación Española de Directivos de Responsabilidad Social (Dirse). https://www.dirse.es/wp-content/uploads/2019/05/190509-DIRSE_Estado-de-la-profesion-2019_LARGO_V3.pdf

Enrique, Ana María & Morales, Francisca. (2015). *Somos estrategas. Dirección de Comunicación Empresarial eInstitucional*. Barcelona: Gedisa.

Freeman, R. Edward. (1984). *Strategic Management. A Stakeholder Approach*. Boston: Pitman

Kotler, Philip; Hessekiel, David & Lee, Nancy R. (2012). *Lo Bueno funciona*. Madrid: Editorial LID.

Marín, Francisco. (2008): *Responsabilidad social corporativa y comunicación*. Madrid: Fragua.

Monfort, Abel; Villagra, Nuria; López-Vázquez, Belén (2019). Exploring stakeholders' dialogue and corporate social responsibility (CSR) on Twitter. *Profesional de la información*, v. 28, n. 5, e280513. <https://doi.org/10.3145/epi.2019.sep.13>

Sanahuja-Peris, G., Antón-Carrillo, E., & Mut-Camacho, M. (2023). De qué hablamos cuando hablamos de "propósito": expresión y análisis discursivo del propósito corporativo en España. *Estudios sobre el Mensaje Periodístico*, 29 (3), 701-715. <https://doi.org/10.5209/esmp.87208>

Sotillo, Sandra (2021). *La era de la confianza. Cómo convertirse en una empresa TrustMaker*. Madrid:ESIC

Valbuena, Esther & Monfort, Abel. (2020). *Ética, deontología y responsabilidad social empresarial*. Madrid: ESIC

Varios autores (2025). *El reto de la sostenibilidad. Competencias y conceptos clave*. MCGRAW-HILL INTERAMERICANA S.A.

Villagra, Nuria, Cárdbaba, Miguel A. M. & Ruiz San Román, José A. (2016). Communicating Corporate Social Responsibility: re-assessment of classical theories about fit between CSR actions and corporate activities. *Communication & Society*, 29(2), 133-146. <https://doi.org/10.15581/003.29.2.133-146>

Programari

Word, Power Point i Excel.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	7	Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	71	Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	72	Català	primer quadrimestre	tarda